

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı: 68501140/610-12161
Konu: Soru Önergesi

17.01.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00 - 97850 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun 7/13397 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (2 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
7/13397 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA
HAZIRLANAN CEVAP**

Van Devlet Tiyatrosu tarafından sergilenen "Mem û Zin" adlı oyunun senaryosunda bir kısım değişikliklere gidildiği ve bu değişikliklerin senaryo yazarından habersiz olarak yapıldığı iddia edilmektedir.

Bu kapsamda;

SORU 1: Yukarıda yer alan senaryonun yazarın bilgisi ve onayı olmaksızın değiştirildiği iddiaları doğru mudur?

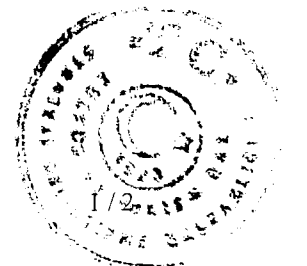
SORU 2: Eğer anılan iddialar doğru ise yapılan değişiklikler nelerdir ve kimler tarafından yapılmıştır?

SORU 3: Yine eğer iddialar doğru ise değişiklik yapılma gerekçeleri nelerdir? Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün eser sahibinin izni veya onayı alınmadan herhangi bir oyunu sahneleme yetkisi bulunmakta mıdır?

SORU 4: Senaryonun aslında değişiklik yapıldığı beyan edilerek tiyatro oyunun programda çıkartılması ya da oyunun sergilenmesinin durdurulması yönünde bir talep olmuş mudur?

CEVAP 1-2-3-4: Devlet Tiyatroları "Mem ile Zin" adlı oyunu 2011–2012 tiyatro mevsiminde Van Devlet Tiyatrosu'nun repertuarına almıştır. Fakat aynı yıl yaşanan elim Van Depremi sebebiyle 02 Ekim 2011 tarihinde başlanan provalar tamamlanamamıştır. Bu sürece kadar yazarla gerek Başdramaturgluk gerekse Van Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü yapılan görüşmelerle bilgilendirilmişlerdir. Söz konusu oyun deprem bölgesinde yapılan özverili hazırlık çalışmaları ile bir sonraki 2012–2013 tiyatro mevsiminde oynanacağı ilan edilmiş ve gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Senaryonun, yazarın bilgisi ve onayı olmaksızın değiştirildiği iddiaları doğru değildir. Söz konusu oyunda yazarla hem oyunun oynanacağı hem de oyunla ilgili görüşmeler Van depremi öncesinde ve sonrasında yapılmıştır. Yazara, Ekim 2011 tarihinde başlanan provalarda oyunun yönetmeni tarafından oyun metninde bulunmayan ama derinlemesine yapılan araştırmalar sonucunda bu kültüre ait Dengbej ve ayrıca canlı müzik kullanımı, oyunun müziklerinin Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası sanatçılarından Ekin Eti tarafından yapılacağı ve (depremden önce Van Devlet Tiyatrosu sahnesindeki) dekor tasarımı hakkında kendisine bilgiler verilmiştir.

Ahmedi Hani'nin 17'nci yy'da özgün bir biçimde kağıda döktüğü "Mem û Zin" adlı mesnevîde adı geçen ve oyununda da bulunan karakterlere ait bölümlere ait 2 bölüm başlığı ve 8 beyit eklenmiştir. Bu ekleme karakterlerin oyundaki gelişimlerini daha iyi anlatmak, aktarmak üzere özgün (Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları; 2010) eserden alınmıştır.

Belirtilmelidir ki, yazar bizzat kendisi Ahmedi Hani'nin mesnevisinden yararlanmış ve adı geçen eserden alıntılar yapmıştır. Yine aynı şekilde yazar oyunun Van Devlet Tiyatrosu'ndaki ilk gece gösterimine katılmış, sahneye yazar kimliği ile çıkarılmıştır. Ardından yazarın isteği üzerine Ahmedi Hani'nin mesnevisinden yapılan katkılar oyundan çıkarılmıştır. Sonuç olarak oyunun anlatımı, omurgası, teması ve biçimi özgün eserdeki (Mem û Zin mesnevisi) beyitlerle desteklenmiştir.

Oyunun karakterlerini destekleyici çalışmaları, metni özgün mesnevi ile karşılaştırarak çalışan, folklorik-otantik ve tarihsel araştırmalar yaparak oyunu sahneye hak ettiği dramatik ve estetik ölçütlere taşıyan yönetmen tarafından yapılmıştır. Bu çalışmalar, her tiyatro metni için geçerli en temel çalışmalardır.

Devlet Tiyatroları'nın eser sahibinin izni veya onayı olmadan herhangi bir oyun sahneleme yetkisi bulunmamaktadır.

SORU 5: "Mem û Zin" adlı oyundan başka Devlet Tiyatroları bünyesinde aynı şekilde değişiklik yapılan başka oyun bulunmakta mıdır?

SORU 6: Yukarıda yer alan iddialar doğru ise anılan değişikliği gerçekleştirenler hakkında idari veya 5486 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?

CEVAP 5-6: Devlet Tiyatroları 5486 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamındaki tüm eserleri tiyatro sanatının çerçevesi içinde, yazarı oyunu Devlet Tiyatroları'na teslim ettiğinde aksini belirtmediği sürece oyun temasına, omurgasına, biçimine, türüne sadık kalınarak sahneye aktarır. Bilinmelidir ki bir tiyatro eseri, roman, öykü, şiir gibi okuyucuyla buluşan bir edebî metin değil icra edilen bir metindir.

Söz konusu yazar konuyla ilgili Bakanlığımız Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü aleyhine dava açtığından hukuki sürecin tamamlanması beklenmektedir.

